

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Maximi Tyrii Dissertationes

Maximus <Tyrius>

Lipsiae, 1775

XXXVII. 21. An quicquam ad virtutem artes liberales conferant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51022)

Ταύτας τοίνυν Φημι τὰς περιτάσεις διαφεύγειν ἐκείνον τὸν βίον, δι' ὃν καὶ Διογένης ^d ὑψηλότερος ἦν καὶ Λυκίργος ^e, καὶ Σόλωνος, καὶ Ἀρταξέρξης, καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐλευθερώτερος αὐτῶ τῶ Σωκράτης, ὃ δικάσθη ὑπαχθῆς, ἔδδ' ἐν δεσμοτηρίῳ κείμενος, ἔδδ' ἐκ τῶν συμφορῶν ἐπαινόμενος.

omnium casuum immunem istam dico vitam. Quare et supra Lycurgum, et Solonem, et Artaxerxen, et Alexandrum, constitutus fuit Diogenes; libertate vero Socratem antecessit, nec delatus in iudicio, nec in carcere detentus, neque laudem consecutus e miseria.

Λ Ο Γ Ο Σ Δ Ζ .

Εἰ συμβάλλεται πρὸς ἀρετὴν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ^a.

Σωκράτης ἐν Πειραιεῖ διαλεγόμενος πολιτικοῖς ἀνδράσιν ἀναπλάττει τῷ λόγῳ, καθάπερ ἐν δράματι, πόλεός τε καὶ πολιτείας ἀγαθῆς εἰκόνα, καὶ τίθεται νό-

DISSERT. XXXVII. vulgo XXI.

An quicquam ad virtutem artes liberales conferans.

Socrates in disputatione illa, quam in Pyraeeo cum politicis hominibus habuit, optimae reipublicae imaginem, non secus, quam in dramate aliquo, oratione effingit; nam et leges

expeditionis, non exercitus. Ammonius: Στρατεία, ἐκτεταμένως, τὸ πρᾶγμα. Στρατιὰ, συνεσταλμένως, τὸ τῶν στρατιωτῶν πλῆθος. variantur tamen hae voces in usu, ipse addit. M.

d δι' ὃν καὶ Διογένης] Forte, δι' ἧ, *per quam.* vide tamen XXVIII, 4. νόμον, δι' ὃν Πέρσαι τῆς ἐλευθερίας ἐπελάβοντο. et ita optimi Graeci Scriptores. Vide, quae notavi ad *Lysiae* Orat. XXV. p. 592. M.

e ὑψηλότερος ἦν [καὶ] Λυκίργος,]

Vulgo deest vox penultima, quam suppeditarunt mss.

DISSERT. XXXVII.

a Εἰ συμβάλλεται πρὸς ἀρετὴν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα.] Quae sint ἐγκύκλια μαθήματα docebunt Ioan. Wowerius de Polymathia cap. XXIV. et Henr. Valesius ad Eusebii H. E. VI, 2. Ea, praeter Epicurum, nihili faciebant Cynici Stoicorumque nonnulli. Vide Laërtium VI, 103. VII, 32. At εὐχεσθῆν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα

μικρὰ καὶ παῖδας τρέφει, καὶ Φερεῖς τῇ πόλει^b, μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παραδὲς τὰ τῶν πολιτῶν σώματα καὶ τὰς ψυχὰς παραστήσας ἀμφοῖν τοῖν μαθημάτων διδασκάλους ἀγαθούς, καὶ ἐκκρίτας, ὥσπερ ἀγέλης ἡγεμόνας, Φύλακας ὀνομάζων^c τὸς ἡγεμόνας ὄναρ, ἔχῃ ὑπαρ, ὡς δόξαί μιν τινὶ τῶν ἀγροικότερων, ξυριστὰς πόλιω. Ἀλλὰ γὰρ τῆς παλαιᾶς φιλοσοφίας ὁ τρόπος ἕτος ἦν, εἰκὼς τοῖς χρῆσμοῖς. Εἰ δὲ βέλαι, τὸν μὲν Σωκράτην εἰμὲν, τὸν δὲ Ἀθηναῖον παρακαλῶμεν ξένον ἀποκρίνεσθαι ἡμῖν. Καὶ γὰρ αὐ^d καὶ

condit, et pueros educat, et custodes civitati imponit, musica praeterea gymnasticaque arte corpora simul animosque civium efformat: quod ut melius fiat, magistros utriusque disciplinae praestantissimos, tanquam totius gregis duces, praeficit, quos custodes nominat; quam quidem eius urbem vereor ne aliquis paulo agrestior magis in somniis, quam reuera, constitutam dicat. Verum non alia antiquae philosophiae fuit ratio, quae non multum differebat ab oraculis. Si placet, relinquamus Socratem, potiusque ab altero illo Atheniensi ciue petamus, ut nobis respondeat. Nam et hunc

in

τα censuit Chrysippus, ut idem testatur VII, 129. Et Seneca, licet iis parum faueat, ait, Ep. LXXXVIII. p. 388. *Liberales artes non perducunt animum ad virtutem, sed expediunt.* Eas etiam maximis laudibus cohonestat Philo περὶ τῆς εἰς τὰ προπαιδεύματα συνόδου p. 333. seqq. Non defuere tamen Christiani, qui τῶν ἐθνικῶν βιβλίων πάντων ἀπέχεσθαι praeceperunt. In alias vero partes discessere saniores. Vide I. B. Cotelerium ad Constit. Apost. I. 6.

Sectio α'.

^b Φερεῖς τῇ πόλει,] Heinsius excidisse vocem ratus legit, Φερεῖς τῇ πόλει [ἐπιτάττει.] Sed hoc additamento nihil opus.

Ibid. καὶ παῖδας τρέφει, καὶ Φερεῖς τῇ πόλει.] Heinsius notaue- rat, Verbum ἐπιτάττει, vel simile quoddam, excidisse. Aliter Davisius. Certissimam puto crisin Heinsianam. Verbum enim τρέφει non recte applicueris utri- que, τῇ παῖδας, et τῇ Φερεῖς. Mallem tamen, καὶ Φερεῖς [καθίστησι] τῇ πόλει. Vide Platonem init. lib. VI. de Rep. Xenophon Ephesius lib. IV. p. 61. κατέστησαν Φερεῖν ἕνα τῶν ληστῶν, Ἀμφινομον. M.

^c φύλακας ὀνομάζων] Vide Platonem de Rep. lib. II. p. 428. seqq.

^d ἀποκρίνεσθαι ἡμῖν. καὶ γὰρ αὐ^d etc.] Haec prae distinguuntur. Parentheseos nota poni debuit

τέττ^e ἀκῶ ἐν Κρήτῃ διαλεγόμενος τῷ Διὸς τῷ Δικταίῳ τῷ
 ἄντρῳ^f, Μεγίλλῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ^g, καὶ Κλινίᾳ τῷ Κνω-
 σίῳ, πόλει Δωρικῇ οἰκισσομένην τιθέντος νόμου, ἵνα πειθάν-
 ται τὸ Κρητῶν γένος μουσικῆν εἰς τὰ τῆς ἀνδρείας ἐπιτηδεύ-
 ματα εἰσοικίσαι, καὶ ἡμερῶσαι τὸν θυμὸν τῷ μέλει ἵνα

in Creta, in Diataeo Iouis antro, cum Lacedaemonio Megillo
 et Cnossio illo Clinia differentem audio; cum Doricae ciuitati,
 de cuius tum fundatione agebatur, leges condit, suadetque Cre-
 tensibus, vt inter reliqua, quibus ad virtutem excitantur ciues,
 admittant quoque musicam, eiusque modulatione vehemen-
 tes animi componerent motus, ne mutila eorum vlla ex parte
 aut

debut post ἡμῖν, et continuari
 vsque ad vocem *ἑρέμμασι*, ad
 finem Sectionis. sensus enim
 ita connectitur: τὸν δὲ Ἀθηναῖον
 παρακαλῶμεν ξένον ἀποκρίνεσθαι
 ἡμῖν, (καὶ γὰρ αὐ — τοῖς αὐτῆς
 (non αὐτῆς) *ἑρέμμασι*) Πῶς τῷτο
 λέγεις, ὃ ξένε Ἀττικέ; ὅτω τὸ ἀγα-
 θὸν etc. Hoc non animaduer-
 sum fefellit Cl. Editorem, qui
 Sectionem β'. non recte incipe-
 re facit a vocibus Πῶς τῷτο λέ-
 γεις. Caeterum ξένος Ἀττικὸς vna
 est ex *Quatuor* Personis, quas
 Plato solet inducere, quando
 Opiniones suas proponit, pro-
 vt notatum Diog. Laërtio lib.
 III. sect. 52. Reliquae tres sunt,
Socrates, Timaeus, et Hospes
Eleates. M.

e (καὶ γὰρ αὐ καὶ τέττ^e etc.)
 Distinguo et lego: (καὶ γὰρ αὐ
 καὶ τέττ^e ἀκῶ ἐν Κρήτῃ διαλεγο-
 μένος, ἐν τῷ Διὸς τῷ Δικταίῳ τῷ
 ἄντρῳ, Μεγίλλῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ
 καὶ Κλινίᾳ τῷ Κνωσίῳ, καὶ πόλει
 Δωρικῇ τιθέντος νόμου, etc. Con-
 nexio est: διαλεγόμενος Μεγίλλῳ
 καὶ τιθέντος νόμου πόλει. vulgo

abest καὶ. Pro ἐν (quae vox non
 inuenitur in Codd. Reg. et
 Harl.) *Dauisius* mauult *παρὰ*,
 vt Maximum ab errore liberet.
 sed retinent ἐν priores Editio-
 nes; et notum est, ἐν esse idem,
 quod *παρὰ, iuxta*, apud optimos
 scriptores, et passim in N. Foe-
 dere: vide *Perizonium* ad Ae-
 liani V. H. II, 25. Nihilominus
 credo, Nostrum solenni culpa,
 non inspecto Platone, posuisse
 ἐν in vsitata eius significatione;
 vt XVI, I. Ἐν τῷ Διὸς τῷ Δικταίῳ
 τῷ ἄντρῳ κείμενος etc. M.

f τῷ Διὸς τῷ Δικταίῳ τῷ ἄντρῳ]
 Vulgo τῷ Διὸς ἐν τῷ Δικταίῳ ἄ-
 ντρῳ. Lectionis autem, quam de-
 dimus, fideiuflores sunt Reg. et
 Harlei. Legerim tamen [παρὰ]
 τῷ Διὸς τῷ Δικταίῳ τῷ ἄντρῳ, quod
 et ipsum laxius est accipien-
 dum, nisi Maximo *μνημονικὸν*
ἀμάρτημα velimus impingere.
 Nam disputatio de Legibus ha-
 bita fuit in via, quae Iouis ad
 speluncam ducit. Vide Plato-
 nem lib. I. de Legg. p. 565. B.

g Μεγίλλῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ,
 Vulgo

μη κολοβός αὐτοῖς ἢ ἀρετὴ μηδὲ ἀτελής γίγνηται, πρὸς τὸν μὲν ἔξω πόλεμον παρασκευάζουσα καρτερεῖν καλῶς καὶ ἀνέχεσθαι πονημένους, καὶ ἀποθνήσκειν μένοντας^h, πρὸς δὲ τὸν ἐν τῇ ψυχῇ τὸν εἰσαγωγικὸν μηδεμίαν παρασκευὴν πορισαμένη τοῖς αὐτῆς θρόμμασι.

β'. Πῶς τῆτο λέγοιςⁱ, ὡς ξένη Ἀττικὴ; Οὕτω τὸ ἀγαθὸν ἡμῖν σενὸν καὶ γλίσχρον καὶ δύσληπτον καὶ ἀδηλον καὶ πραγματείας πολλῆς ἐμπεπλησμένον, ὥστε ἔκ ἂν αὐτῆ τυχοίμεν, ὅτι μὴ τερετίζοντες καὶ ψάλλοντες, καὶ τὰς ἐν γεωμετρίας γραμμάς ἀνω καὶ κάτω καταγράφοντες^k, καὶ τριβόμενοι ἐν τέτοις, ὥσπερ ἄλλο τι θελοντες, ἀλλ' ἔκ ἀνδρωποὶ ἀγαθοὶ εἶναι; πράγμα

aut imperfecta esset virtus: quod fieret, si, quo modo externum quidem bellum tolerare fortiter ac sustinere possent, doceret eos; seditioni vero internae, qua fluctuare solet animus, nullum civibus suis praescriberet remedium.

2. Quid ais vero, hospes Attice? Tamne tibi angusta, tam lubrica, ac difficilis videtur ea, quae ad bonum deducit, via, tam incerta, multisque obsessa molestiis, ut nisi quis cantillet, et minurizet, totosque diis in geometrico pulvere lineas deducat, peruenire eo nequeat; quasi aliud quid nobis sit propositum, quam ut viri boni fiamus? Cum profecto virtus, si vtilitatem

Vulgo μετίλλω, nec aliter Reg. Harleian. et Paccii codex. At Stephanus mauult Μεγίλλω. Recte quidem, licet de re certa non ita dilute fuit loquendum. Sic Platoni semper nominatur, ut Schottus observauit. Sic etiam Cicero de Legg. I, 5.

^h καὶ ἀποθνήσκειν μένοντας,] Heinsius has voces in Versione omisit. volunt, opinor, et in statu mori, mori manentes, ex loco, in quo positi erant, ne minimum quidem recedentes, nedum fugientes: ἀποθανεῖν ἔπειρ ἐτάχθησαν μάχεσθαι, prout lo-

quitur Lysias Orat. II. Forte igitur non opus erit coniectura mea: καὶ ἀνέχεσθαι πονημένους, καὶ ἀποθνήσκειν μέλλοντας, et laborantes tolerare, etiam ad mortem usque. M.

Sectio β'.

ⁱ Πῶς τῆτο λέγοις.] Ita Reg. non λέγεις, ut vulgo.

^k γραμμάς ἀνω καὶ κάτω καταγράφοντες.] Libenter delerem praepositionem κατὰ in Participio καταγράφοντες. mihi videtur nata esse ex calamo Scribae repetentis vocem praecedentem. M.

N 4

I κατὰ

κατὰ τὴν χρείαν¹ ὑψηλὸν καὶ μέγα καὶ ἐγγύς πρὸς τινὸς
θείας ἀρετῆς, κατὰ δὲ τὴν κλῆσιν ἢ χαλεπὸν τῷ ἀπαξ
ἐθελήσαντι τῷ εἶξαι τῷ καλῷ^m, καὶ πρὸς τὰ αἰσχερά
ἀντιβλέψαιⁿ. Ἀποκρίνεται ὁ Ἀθηναῖος ξένος^o, ὅτι
καὶ πόλεως τὸ καλόμενον δὴ τῆτο νόμος ἀνευ πειθῆς τῶν
χρωμένων σύγγραμμά ἐστιν ἄλλως κενόν, δεῖ δὲ αὐτῶ
τῆ δῆμος πειθομένους ἐκόντος· ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ δῆμος πο-
λὺς καὶ ἔμπληκτος, ἀλλ' ἐπειδὴν ἀπαξ εἶξας ὁμολο-

litatem eius spectes, res magna fit et ardua, si, quo comparatur,
modum, facillima; quia in proximo aliquis semper eius usus
est, modo quis semel honesto locum dederit, turpi vero bel-
lum indixerit. Respondebit Atheniensis hospes: Id, quod le-
gem vocant in republica, nisi accedat civium obsequium, frustra
ferri ac rogari; nec quicquam magis requiri, quam ut sponte
parere velit populus: eum vero, qui in animo nostro est, po-
pulum varium esse et insanum; qui si semel legi consenserit,
locum-

[κατὰ τὴν χρείαν] Scribe, κατὰ
μὲν τὴν χρείαν etc. sequitur
enim, κατὰ δὲ τὴν κλῆσιν. M.

ἢ πρᾶγμα κατὰ τὴν χρείαν —
τῷ καλῷ,] Vel malae fidei postu-
landi sunt editores, vel a codi-
cibus, quibus usi sunt, abeunt
nostri mss. nam Reg. et Harlei.
locum sic repraesentant: πρᾶγμα
κατὰ τὴν χρείαν ὑψηλὸν καὶ μέ-
γα [καὶ ἐγγύς πρὸς τινὸς τῆς χρείας
ἀρετῆς,] κατὰ δὲ τὴν κλῆσιν ἢ χα-
λεπὸν τῷ ἀπαξ ἐθελήσαντι τῷ εἶξαι
τῷ καλῷ. Repono: πρᾶγμα κατὰ
τὴν χρείαν ὑψηλὸν καὶ μέγα [καὶ
ἐγγύς πρὸς τινὸς θείας ἀρετῆς, (ἀρε-
τὴν in beneficentiae vel efficaciae
potestate capio) κατὰ δὲ τὴν κλῆσιν
ἢ χαλεπὸν τῷ ἀπαξ ἐθελήσαντι [τὸ]
εἶξαι τῷ καλῷ, καὶ πρὸς etc. Vide
ad Dissert. XXXVIII, 5.

Ibid. τῷ ἀπαξ ἐθελήσαντι τῷ
εἶξαι τῷ καλῷ,] Ita Codices. vn-
de *Danifius*: τῷ ἀπαξ ἐθελήσαντι,

τὸ εἶξαι etc. Mallem; τῷ ἀπαξ
ἐθελήσαντι εἶξαι τῷ καλῷ. istud
enim τῷ ante εἶξαι videtur esse
error Librarii. Paullo ante, pro
eo, quod nunc editur τινὸς θείας
ἀρετῆς, Codices habent τινὸς τῆς
χρείας ἀρετῆς. Vbi ista, τινὸς τῆς,
mihi videntur esse Lectiones
vtriusque Editionis. Vtrumvis
eorum probum est, τινὸς θείας
ἀρετῆς, vel τῆς θείας ἀρετῆς, sed
vtrumque, τινὸς τῆς, ferri non pot-
est. Puto editam Lectionem esse
a manu ultima Auctoris. Mox,
pone ὑποσημῶν post ἔμπληκτος;
et dele distinctionem post ἐπι-
ται. quin et pro ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ
δῆμος, lege, ὁ, τε. M.

ἢ πρὸς τὰ αἰσχερά [ἀντιβλέ-
ψαι.] Vulgo ἀντιλέξαι. Sed Reg. et
Harleian. ἀντιβλέψαι, eoque mo-
do legendum; quod et Hein-
sius iamdudum monuit.

ὁ Ἀποκρίνεται ὁ Ἀθηναῖος ξέ-
νος.]

γῆση τῶ νόμῳ, καὶ ἔπηται, ἢ αὐτὸς ἐπιμελεύη, τῆτο ἂν εἴη τὸ χρεῖμα πολιτεία ψυχῆς ἢ ἀρετή, ἢν καλεῖσιν οἱ ἄνθρωποι Φιλοσοφίαν.

γ'. Φέρε δὴ, νομοθέτα δίκην παρὶτω Φιλοσοφία, ψυχὴν ἀτακτον καὶ πλανωμένην κοσμήσασα, καθάπερ δῆμον παρακαλεῖτω δὲ ξυλλήπτουρας ἐσομένηας αὐτῇ καὶ ἄλλας τέχνας, ἔ βαναύσας, μὰ Δία, ἔδδὲ χειρουργικὰς, ἔδδὲ οἷας συντελεῖν τὰ Φαῦλα ἡμῖν· ἀλλὰ τὴν μὲν τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ παρασκευάζουσαν ὄχημα εὐπειθὲς καὶ ἐρρωμένον τοῖς προσάγμασι ὑπηρετεῖν, γυμνασικὴν ταύτην ὀνομάζουσα· τὴν δὲ ἄγγελον τῶν τῆς ψυχῆς διανοημάτων, ῥητορικὴν ταύτην ὀνομάζουσα· τὴν δὲ ἀγαθὴν τιθῆναι καὶ τροφὸν γνώμης νέας P, ποιητικὴν ταύ-

locumque ei dederit, et quo iusserit sequi coeperit, tum demum praestantissimam obtinere in animo reipublicae formam, quam philosophiam vocant homines.

3. Quare censeo, ut philosophiam hanc aduocemus, quae legislatoris instar tumultum erroremque animi, tanquam populi alicuius, componat. Quod ut possit, artium aliarum subsidium assumat, non e numero illarum, hercule, quas sedentarias aut mechanicas dicimus, quibusque in usu quotidiano utimur; sed illam primo, quae corpus ita praeparet, ut promptum animae vehiculum validumque ad obeunda eius imperia esse possit, quam gymnasticam dicat; alteram rursus, quae animi conceptiones efflerat, quam rhetoricen vocet; tertiam, quae animos iuniores et adhuc rudes nutriat, educetque, quam poetice appellat;

νός.] Vulgo [καὶ] ἀποκρίνεται. Sed eam voculam nesciunt mss.

Sectio γ'.

ρ τιθῆναι [καὶ τροφὸν] γνώμης νέας,] Vulgo τιθῆναι τροφῶν, unde Schottus τιθῆναι pro glossa numerans reponit [ἀγαθὴν τροφὸν] γνώμης νέας. Sed frustra fuit vir ille dectus. Harl. enim lectionem, quam dedimus, exhibet;

quod Heinfius etiam de Regio notavit. Sic item Paccii codex.

Ibid. τὴν δὲ ἀγαθὴν τιθῆναι etc.]

Haec ita scribenda erant: τὴν δὲ, ἀγαθὴν τιθῆναι καὶ τροφὸν

γνώμης νέας,

Ποιητικὴν ταύτην ὀνομάζουσα· est enim Senarius ex poeta aliquo. M.

N 5

g λογι-

την ὀνομάζουσα τὴν δὲ ἡγεμόνα τῆς ἀριθμῶν φύσεως, ἀριθμητικὴν ταύτην ὀνομάζουσα τὴν δὲ καὶ λογισμῶν διδάσκαλον, λογιστικὴν ταύτην ὀνομάζουσα ἡ γεωμετρίας δὲ καὶ μουσικῆν, ξυνερίθωτε καὶ ξυνίστορε φιλοσοφίας, τῶν αὐτῶν νεύματα ἐκάστη μέρος τῶ πόνων ἰ.

δ'. Καὶ περὶ μὲν τῶν πόνων ὅσα τάχα δὴ ἐξῆς διέξιμι νῦν δὲ δὴ μουσικῆς πέρι τῶ πρῶτον τῶν ἐν ψυχῇ ἑπιτηδευμάτων προχειρισάμενοι, λέγωμεν τὰ εἰκότα ὡς ἔστι καλὸν μὲν καὶ ἀνδρῶ ἐνὶ μουσικῇ, καλὸν δὲ αὐτῶ καὶ πόλει καὶ γένει ξύμπαντι, ὡ τῶν θεῶν μοῖρα

pellet; quartam, quae numerorum rationem doceat, quam Arithmeticen nominet; quintam, quae supputandi, quam calculatorem nuncupet; hanc aliae duae, geometria ac musica, sequantur, sociae philosophiae atque arcanorum eius consciae, quarum singulis illa opus suum partitur.

4. De quibus loco suo forte dicturi sumus: nunc de musica, ut instituimus, quae omnium animi disciplinarum antiquissima est, quae par videtur, dicamus; eam nimirum et singulis hominibus et totis conducere urbibus, quibus deorum munere exerci-

ἡ λογιστικὴν ταύτην ὀνομάζουσα.] Arithmeticen et logisticen saepe distinguit Plato. Vide Gorgiam p. 282. D. Phaedrum p. 356. C. et de Rep. lib. VII. p. 484. F. Arithmetica scilicet ἀριθμῶν θεωρία mancipatur, ἀριθμητῶν vero logistice. Vide G. I. Vossium de Artium et Scient. Natura lib. III. cap. 18. et Ioan. Wowerium de Polymathia cap. XXII. 3.

ἰ. [τῶν αὐτῶν] νεύματα [ἐκάστη] μέρος τῶ πόνων.] Schottus reponit τὸ αὐτῆς, Heinsius autem [τὸ αὐτῶν] νεύματα [ἐκάστῳ] μέρος τῶ πόνων. Non equidem video, cur codicum lectionem mutare

gestierint praestantes illi viri.

Ibid. τῶν αὐτῶν νεύματα ἐκάστη μέρος τῶ πόνων.] Nihil mutatum vult Cl. Editor. Heinsius conicit τὸ αὐτῶν. quod verum puto, si scribas αὐτῶν, suam partem. M.

Sectio δ'.

ὅσα περὶ μὲν τῶν [πόνων] Legendum puto περὶ μὲν τῶν [λοιπῶν.] De disciplinis loquitur, quarum supra mentionem fecerat.

Ibid. καὶ περὶ μὲν τῶν πόνων] Dauidius τῶν λοιπῶν: quam ego praestantissimam restitutionem esse arbitror. M.

ἰ τῶν ἐν ψυχῇ] Vulgo τῶν ἐν [τῇ] ψυχῇ, repugnantibus mss.

u ἐπὶ

μουσικὴν συνέβη ἐπιτηδευθῆναι. Οὐ τι τοι λέγω τὴν δι' αὐλῶν καὶ ᾠδῶν καὶ χορῶν καὶ ψαλμάτων, ἀνευ λόγου ἐπὶ τῇ ψυχῇ ἴδσαν^u, τῷ τερπνῷ τῆς ἀκοῆς τιμηθεῖσαν. Ταύτην μὲν γὰρ ἔοικεν ἡ ἀνθρωπίνη ἀγαπήσασα πλημμέλεια, ἐπομένη τῷ ἡδεῖ φαινομένῳ, νοθεύσασα διὰ τῆ ἔρωτος^x τῆς τὴν ἀκρίβειαν τῆς μουσικῆς. Τὸ γὰρ νῦν ἔχον ἐξίτηλος ἡμῖν γενομένη οἴχεται, ἀποδυσάμενη τὸ αὐτῆς κάλλος, τὸ ὑγιὲς ἐκεῖνο καὶ ἀρχαῖον, ἐξαπατῶσα ἡμᾶς καθὰ περισερᾶς^y ἐπίχρῖσον^z, ἔκ αὐτοφυῆς ἄνθος, καὶ εἰδῶλω τινὶ μουσικῆς ζυνόντες λαθάνομεν, αὐτὴν ἐκεῖνην τὴν ἀληθῆ καὶ ἐκ τῆ Ἑλικῶνος μῦσαν, τὴν

exercitium eius est concessum. Non de ea nunc ago, quae tibiis, aut cantuunculis, aut pedum motibus, aut sola vocis inflexione sine verbis, animum penetrat; nec aliud, quam aurium voluptatem, habet, cur celebretur. Hanc enim amplexa esse videtur animi humani corruptio, dum iucunditatis sequitur speciem, et, ut gratificetur sibi, veram illam in spuriam illegitimamque mutasse musicen. Hodie certe ex nostris sublata est oculis, positaque antiqua illa sinceraque sua pulchritudine, imponit nobis, sicut fictus, haud verus, columbae nitor; nescimus enim, solam musicae imaginem esse, quam retinuimus, veramque illam Heliconiam musam habere falso nos arbitramur,

u ἐπὶ τῇ ψυχῇ ἴδσαν] Scribe, ἐπὶ τὴν ψυχὴν, vt in quavis pagina. et ita legendum puto infra, sect. 5. Ἡ δὲ γε ἀνθρωπίνη, καὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἴδσα, τί ἂν εἴη ἄλλο etc. non περὶ τὴν ψυχὴν. M.

x νοθεύσασα διὰ τῆ ἔρωτος] Omnino νοθεύσαι, sc. ἔοικεν, Constructione ita volente. M.

y καθὰ περισερᾶς] Repetenda forte tertia syllaba, καθάπερ περισερᾶς. M.

z καθὰ περισερᾶς [ἐπίχρῖσον] ἔκ αὐτοφυῆς ἄνθος,] Vulgo καθὰ περισερᾶς [ἐπίχαλκον,] quod codicum fide mutauimus. Schottus

autem mauult in accusandi casu περισερᾶς, vt nos columbis Maximus comparet. Sed ἀκίνητον κινεῖ vir eruditus; nam nofter, vt opinor, ad columbarum colla respicit, quae κατὰ τὰς διαφορὰς [ἐπικλίσεις,] διάφορα φαίνονται κατὰ χρώμα, prout loquitur Sextus Pyrrhon. Hypot. lib. I. §. 120. Vide, quae scripsimus ad Ciceronis Acad. II. 7.

Ibid. ἐπίχρῖσον] Editiones priores ἐπίχαλκον. vnde conieceram ἐπίπλαστον. Caeterum hunc locum illustrat Psalter regius, Pl. LXVIII, 13. πῆρυγες περισερᾶς

περι-

Ὀμήρω Φίλῃν, τὴν Ἡσιόδου διδάσκαλον ^a, τὴν Ὀρφέως μητέρα, ἔτε ἔχοντες, ἔτε εἰδότες· ἢ δὲ παρανομία, κατὰ σμικρὸν ^b συμφορηθεῖσα ἡμῖν, τὴν ψυχὴν εἰς τὸν ὄλισθον τρίτον κατέσπασε καὶ ἰδία καὶ δημοσία. Ὅτε Δωριεῖς ^c μὲν οἱ ἐν Σικελία, τὴν ὄρειον ἐκείνην καὶ ἀφελῆ μουσικὴν οἴκοι καταλιπόντες, ἦν ἐπὶ ἀγέλαις καὶ ποίμναις εἶχον, Συβαριτικῶν ἀγλήματων ἐρασαὶ γενόμενοι, καὶ ὄρχησιν ἐπιτηδεύσαντες, οἷαν ὁ αὐλὸς ἠνάγκα-

mur, quae amica Homeri, magistra Hesiodi, Orphei mater fuit, cum neque habeamus eam, neque imbuti ea sumus: hinc illegitima usurpatio, paulatim sese insinuans, nostrum cum publicum priuatim, in errorem hunc pertraxit animum. Ex quo Dores, qui Siciliam incolunt, simplicem illam agrestemque musicen, qua inter greges suos pecudesque utebantur, domi reliquerunt, ac pro eo tibias Sybariticas amare, ad Ionicas saltare

περιγεγραμμένοι, καὶ τὰ μετὰφρανα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσαῖα. M.

^a λαμβάνομεν, αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἀληθῆ καὶ ἐκ τῆς Ἑλικῶνος μῦσαν, τὴν Ὀμήρω Φίλῃν, [τὴν] Ἡσιόδου διδάσκαλον, — ἔτε ἔχοντες, ἔτε εἰδότες.] Vulgo λαμβάνομεν, [οἰόμενοι] αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἀληθῆ καὶ ἐκ τῆς Ἑλικῶνος μῦσαν [ἔχειν,] τὴν Ὀμήρω Φίλῃν, [καὶ] Ἡσιόδου διδάσκαλον, — ἔτε ἔχοντες etc. Nos ingenio ne minime quidem indulgimus, sed sola codicum ope locum sanauimus.

Ibid. καὶ Ἡσιόδου διδάσκαλον,] Lege τὴν Ἡσιόδου, ut τὴν Ὀμήρω Φίλῃν. et ita Mff. Hic quoque, nisi fallor, habes elegantem correctionem a manu ipsius Auctoris. Editiones priores huic sententiae addebant voces οἰόμενοι et ἔχειν. Reginus vero et Harleianus, qui transcripti

erant ab Exemplaribus Secundae Editionis ab ipso Maximo recensitae, eas omittunt. longe melius, si totum locum accurate spectes. cum enim in fine sententiae dicat, ἔτε ἔχοντες, ἔτε εἰδότες, debuerat in prioribus posuisse οἰόμενοι ἔχειν καὶ εἰδέναι, ut singula sibi recte responderent. quam Primae Editionis omissionem sentiens, in Secunda sanauit, quemadmodum vides, M.

^b κατὰ σμικρὸν.] Vulgo κατὰ σμικρὰ, contra quam iubent Reg. et Harl.

^c Ὅτε Δωριεῖς.] Legendum videtur ὡσπερ Δωριεῖς. Vide supra Dissert. XX. 8.

Ibid. Ὅτε Δωριεῖς.] Opinor οὕτω Δωριεῖς, ut sect. 5. οὕτω βοιωτὰς τῆς ἀγροίκης αὐλὸς ἐπιτηδεύομενος ἠμέρωσε. Exemplo illustrat,

ζεν Ἴώνων, ἀφρονέστεροι μὲν τὸ εὐφημότατον, ἀκολαστότεροι δὲ τὸ ἀληθέστατον, ἐγένοντο. Ἀθηναίους δὲ ἢ μὲν παλαιὰ μῦσα χοροὶ παίδων ἦσαν ^d καὶ ἀνδρῶν, γῆς ἐργάται κατὰ δήμους ἰσάμενοι, ἄρτι ἀμητῶ καὶ ἀρότε κεινοίμενοι, ἄσματα ἄδοντες αὐτοσχέδια μεταπεσῶσα δὲ ἢ ψυχῇ ^e ἐπὶ τέχνην ἀκορέστε χάριτος ἐν σκηνῇ καὶ θεάτροις ἀρχὴ τῆς περὶ πολιτείαν αὐτοῖς πλημμελείας ἐγένετο. Ἡ δὲ ἀληθὴς ἀρμονία, ἣν ἄδει μὲν ὁ μισῶν χορὸς, ἐξάραξει δὲ αὐτῆς ὁ Ἀπόλλων ὁ μισσηγέτης, σώζει μὲν ψυχὴν μίαν, σώζει δὲ οἶκον, σώζει πόλιν, σώζει ναῦν ^f, σώζει στρατόπεδον.

ε. Εἰ δὲ Πυθαγόρα πειθόμεθα, ὥσπερ ἄξιον, καὶ

tare coeperunt; dementiores, vt leuissime dicam, aut, vt verius, intemperantiores facti sunt. Antiqua Atheniensium musa nihil aliud, quam chori puerorum virorumque erant, et agricolae in populos diuisi, qui adhuc a femente sua et messe sordidi incompolita quaedam et extemporanea canebant carmina; ab his cum animus ad scenicam paulatim et theatralem artem, quae res voluptatem prorsus habet infatiablem, defleckeret, hoc corrumpendae fuit reipublicae principium. At vera illa harmonia, quam musarum canit chorus, dux earum inchoat Apollo, animum in statu suo retinet, domum conseruat, conseruat nauem, conseruat exercitum.

5. Quod si Pythagorae, vt par est, credimus, coelum quoque

lustrat, quod proposuerat. Vide XX, 8. vbi quidem legitur ὅτε, sensu ibi ita postulante. sed aliter hoc loco. Cl. Editor conuicit ὥσπερ Δωριεῖς. Caeterum vox οἶκος mihi suspecta est; et bene omittitur loco memorato, XX, 8. M.

^d χοροὶ παίδων [ἦσαν] Vulgo ἦσαν. Sed vterque codex, vt edidimus, quod et Heinsius ex Regio notauit. Vide Casaubonum

de Satyr. Poësi lib. I. cap. I. p. 10. ^e μεταπεσῶσα δὲ ἢ ψυχῇ] Lege, μεταπεσῶσα δὲ ἢ ψυχῇ ἐπὶ τέχνην etc. scil. ἢ μῦσα, quae praecessit. altera lectio est sine sensu. ἢ ψυχῇ est tacite: κατὰ σμικρὰ paullo ante. ὑποφερόμενος ἀψοφητί, XXXI, 5. M.

^f [σώζει πόλιν,] σώζει ναῦν,] Ex Harleian. duas priores voces addidimus; nam vulgo defunt.

Sectio

μελωδεῖ ὁ ἕρανός ἑ, ἔκπερ ἄλλος, ὡς περ λύρα, ἔδδ' ἐμπνεόμενος, ὡς περ αὐλός· ἀλλ' ἡ περιφορὰ τῶν ἐν αὐτῷ δαιμονίων καὶ μουσικῶν σωμάτων ἠ, σύμμετρος τε ἔσα καὶ ἀντίρροπος, ἡχόν τινα ἀποτελεῖ δαιμόνιον ἰ. Τῆς ᾠδῆς ταύτης τὸ κάλλος θεοῖς μὲν γινώριμον, ἡμῖν δὲ

quoque modulationem edit; non quod, vt lyra, pulsetur, aut infletur, vt tibia; sed quod circuitu suo diuina illa musicaque, quae in eo sunt, corpora congruo aptoque coelestem quandam excitent harmoniam: cuius quidem elegantiam dii sentiunt,

nos

Sectio 6.

g καὶ μελωδεῖ ὁ ἕρανός,] Macrobius in Somn. Scip. II, 3. Ideo CANERE COELVM etiam Theologi comprobantes, sonos musicos sacrificiis adhibuerunt. Vide ibi plura. Sidon. Apollinaris Carm. XV, 58.

Praecipuumque etiam septem vaga fidera CANTVM

Hinc dare, perfectus numerus quod vterque habeatur.

Haec est ista ἑναρμόνιος περιφορὰ τῆ κόσμου, quam Platonem per celebre suum πλὴνὸν ἄσμα designasse tradit Lamprias apud Plutarchum Symposiac. IX, 4. p. 740. M.

h [δαιμονίων] καὶ μουσικῶν σωμάτων,] Vulgo δαιμόνων. Sed Reg. et Harl. δαιμονίων, quod melius esse merito dixit Heinsius. De re ipsa vide Quintilianum Instit. Orat. I. 10. et Macrobius in Somn. Scipionis II. 1.

i ἡ περιφορὰ τῶν ἐν αὐτῷ δαιμονίων σωμάτων — ἡχόν τινα ἀποτελεῖ δαιμόνιον.] Et quid mirum, si corpora δαιμόνια sonitum δαιμόνιον effecerint? hoc simile est regio nauigio regis Aetiae, Diff. I.

Forte: ἡ περιφορὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἄνομῶν καὶ μουσικῶν σωμάτων etc. Concentus enim fit ex DISSIMILIBVS: et ex variis impulsibus vnum sibi consonans nascitur, Macrobius in Somn. Scip. II, 1. quem locum adeas. Cicero Somn. Scip. c. V. Hic est, inquit ille, qui interuallis coniunctus imparibus, sed tamen pro rata portione distinctis, impulsu et motu ipsorum orbium conficitur: qui acuta cum gravibus temperans VARIOS aequaliter concentus efficit. Quintilianus I, 10. quum Pythagoras, atque eum secuti, acceptam sine dubio antiquitus opinionem vulgauerint, mundum ipsum eius ratione esse compositum, quam postea sit lyra imitata. nec illa modo contenti DISSIMILIVM concordia, quam vocant ἄρμονίαν, sonum quoque his motibus dederunt. Vide Nostrum Diff. XIX, 3. vbi dicit, Vniuersum hoc esse harmoniam quandam, quae a Deo profecta, et incidens eis πολλὰς καὶ ἄνομῶς φύσεις, discordiam, quae iis inest, componit etc. Philo Iudaeus De Vita Contempl. p. 618. μέλεσιν ἀντήχοις

ἀναισθές, δι' ὑπερβολὴν μὲν αὐτῆ, ἔνδειαν δὲ ἡμετέραν.
 Τῆτό μοι ἄσκει, καὶ Ἡσίοδος αἰνίττεται^k, Ἑλικῶνά
 τινα ὀνομάζων τῶν θεῶν καὶ χορῆς^l ἠγαθέας ἐν αὐτῶ,
 κορυθαῖον δὲ εἴτε Ἥλιον, εἴτε Ἀπόλλωνα, εἴτε τι ἄλλο
 ὄνομα φανωτάτω καὶ μυσικῶ πυρί. Ἡ δὲ γε ἀνθρώ-

nos vero non item; vel quod tanta eius sit excellentia, vel
 quod tanta sit nostra imbecillitas. Nec aliud occulte innuere He-
 fiodus voluit, cum Heliconem quendam statuit musarum, diui-
 nosque choros, quibus praesidem siue solem facit, siue Apolli-
 nem, siue quocunque nomine clarissimum illum ignem, qui in
 hac harmonia agit principem, appellare libuerit. At verò hu-
 mana

χοις καὶ ἀντιφώνοις πρὸς τραχὺν
 ἤχον τῶν ἀνδρῶν ὁ γυναικῶν ὀξύς
 ἀνακρινάμενος, ἐναρμόνιον συμφωνίαν
 ἀποτελεῖ, καὶ μυσικὴν ὄντως ele-
 gantissime. Pro δαιμόνιον quo-
 que non male legi posset ἐναρ-
 μόνιον, vt in loco Philonis modo
 citato. Suidas V. Δωδώνη· καὶ
 ἔπαιεν ὁ ἀνδρῶν τὸν λέβητα· ἐξ ὅ
 ἤχος τις ἐναρμόνιος ἐπετελεῖτο· (f.
 ἀπετελεῖτο) et iisdem fere ver-
 bis Nonnus in Συναγ. ἴσορ. p. m.
 165. M.

k τῆτό μοι [ἄσκει,] καὶ Ἡσίοδος
 [αἰνίττεται,] Stephanus et Scali-
 ger emendant: τῆτό μοι [Ἄ-
 σκραιός] Ἡσίοδος [αἰνίττεται,]
 Heinſius autem: τῆτό μοι [ἄμέ-
 λει] καὶ Ἡσίοδος [αἰνίττεται,] Do-
 ctissimis illis viris haud acce-
 do; nam, nisi fallor, reponen-
 dum: τῆτό, μοι [δοκεῖ,] καὶ Ἡσίο-
 dos [αἰνίττεται,] quod etiam
 Schotto venit in mentem. So-
 zomenus H. E. VI. 26. εἴτε
 εὐνόμιος, εἴτε ἄλλοι τινὲς περὶ τὴν
 παράδοσιν τῆ βαπτίσματος ταῦτα
 ἐνεωτέρισαν, [ἐμοὶ δοκεῖ,] κατὰ τὸν
 κῦτόν λόγον [κινδυνύουσιν,] ἄμωροι

τῆς θείας βαπτίσματος τὸν βίον κατα-
 λιπεῖν. Xenophon Cyrop. lib. V.
 cap. III. 3. καὶ γὰρ, [ἐμοὶ γε δο-
 κεῖ,] ἔφη, ὁ Γωβρύας πτωχὸς τινας
 [ἐνόμιζεν] ἡμᾶς. Sic loquitur
 etiam Arrianus de Exped. Alex.
 VI. II. vt et Aelianus V. H.
 IV. I. vbi frustra malunt ἐμοὶ
 δοκεῖν.

Ibid. τῆτό μοι ἄσκει, καὶ Ἡσίο-
 dos αἰνίττεται,] Monui Coniect.
 ad Lysiam p. 590. legendum
 esse: τῆτό μοι δοκεῖ καὶ Ἡσίοδος
 αἰνίττεσθαι. Diff. XIV, 2. τῆτό μοι
 δοκεῖ τὸ μαντεῖον καὶ Ὀμηρος γνῆς,
 ἐκτοπίσαι τὸ χωρίον etc. XXVIII,
 2. μήποτε ἐν ἑοικέ τι Ὀμηρος αἰ-
 νίττεσθαι ἄλλο κρεῖττον. Philo-
 περί bis Θεωρητ. p. 611. τῆτό μοι
 δοκεῖ Ὀμηρος αἰνίττεσθαι ἐν Ἰλιάδι.
 Cl. Editor legit: τῆτο, μοι δοκεῖ,
 καὶ Ἡσίοδος αἰνίττεται, quod Vul-
 gatae quidem propius est; Ma-
 ximus vero isto modo nunquam
 scribit, sed post δοκεῖ Infiniti-
 vum semper ponit. M.

l Ἑλικῶνά τινα ὀνομάζων τῶν
 θεῶν καὶ χορῆς] Scribe: Ἑλικῶνά
 τινα ὀνομάζων, καὶ τῶν θεῶν χορῆς
 ἠγαθέας

πίνη, καὶ περὶ τὴν ψυχὴν ἰῶσα, τί ἂν εἴη ἄλλο, ἢ παι-
δαγώγημα τῶν τῆς ψυχῆς παθημάτων, τὸ μὲν ἐξάττον
αὐτῆς καὶ φερόμενον κατεπάδασα, τὸ δὲ παρεμμένον
καὶ ἐκλελυμένον ἔμπαλιν ἐπαίρσασα καὶ παροξύνσασα;
Δεινὴ μὲν γὰρ ἐπελαφρῦναι οἴκῳ, δεινὴ δὲ ἀμβλῦναι
ὄργῃ, δεινὴ δὲ ἐπισχεῖν θυμὸν, ἀγαθὴ ἐπιθυμίαν σω-
φρονίαν^m, καὶ λύπην ἰάσασθαι, καὶ ἔρωτα παραμυ-
θῆσασθαι, καὶ συμφορὰν κερφίσαι· ἀγαθὴ καὶ ἐν θυ-
σίαις παρασάτις, καὶ ἐν δαιτί σύσσιτος, καὶ ἐν πολέμῳ
στρατηγός· δεινὴ δὲ καὶ ἐν ἑορταῖς εὐφραῖναι, καὶ ἐν Διο-

mana illa nostra, quae circa animum versatur, quid aliud est,
quam custos eius et magistra; quae affectibus praeest illius, ut
si qui nimium se efferant et exsultent, eos demulceat; si qui
remissi nimium et dissoluti sint, eos exacuat denuo excitetque?
Haec est, quae facillime luctum leuat, facillime iram cohibet,
optime cupiditates temperat, dolores mitigat, amores solatur,
aduersam subleuat fortunam; optima haec in sacrificiis comes,
in epulis conuictrix, imperatrix in bello; haec est, quae maxi-
me in festis reficit, Bacchanalibus saltat, in mysteriis afflat ho-
mines;

ἡγαθέες ἐν αὐτῷ. Alludit ad He-
siodi *Theogon.* v. 7.

Ἀριστοτάτῳ Ἑλικῶνι χορὴς ἐνε-
ποιήσαντο

Καλὴς, ἡμερόεντας.

Ἑλικῶνα vero quasi ab ἐλίσσω,
voluo, propter *reuoluciones* et
περιφορὰς horum corporum mu-
ficorum. hoc putat Maximus
Hesiodum innuisse per vocem
Ἑλικῶνα. forte tamen pastor
Ascraeus de hoc ne somniauit
quidem. Vide Plutarchi locum
in *Conuiu. sept. Sap.* p. 157. E.
ubi ex quodam similiter argu-
tante quaerit Periander, *Putaf-
ne, tale aliquid Hesiodo in mentem
uenisse?* Sed circa Homerum et
Hesiodum haec erat Veterum

superstitio, qui nihil non *μυστη-
ριῶδες* in eorum Poëmatibus vi-
debant. adeas Xenophontem in
Symposio, m. p. 90. ubi ὁ σοφώ-
τατος Socrates ex duobus locis
Homeri concinnat ridiculam
etymologiam vocis Γανυμήδης:
vnde probatum vult, Iouem
non ob *Corporis*, sed *Animae*
pulchritudinem in Coelum *Ga-
nymedem* euexisse. Mox, pro
περὶ τὴν ψυχὴν ἰῶσα, mallet ἐπι,
vt prius notauī. M.

m [ἀγαθὴ] ἐπιθυμίαν σωφρο-
νίσου,] Vulgo [ἀγαθῶν] ἐπιθυμίαν
σωφρονίσου. Sed Reg. et Harlei.
ἀγαθὴ. Patet igitur, Heinsium
διόρθωσιν hanc ingenio suo non
debuisse.

π πολί-

νυσίοις κωμάσαι, καὶ ἐν τελεταῖς ἐπιθειάσαι· δεινὴ καὶ πολιτείας ἦθος κεράσαι ἢ τῷ μέτρῳ. Οὕτω Βοιωτὸς τῆς ἀγροίκης αὐλὸς ἐπιτηδευόμενος ἡμέρωσε, καὶ ποιητῆς Πίνδαρος συνῶδός τῷ αὐλῷ· καὶ Σπαρτιάτας ἠγεῖρε τὰ Τυρταίς ἔπη, καὶ Ἀργεῖος τὰ Τελεσίλλης μέλη ὁ, καὶ Λεσβίος ἢ Ἀλκαίος ὠδὴν ἔτω καὶ Ἀνακρέων Σαμίοις Πολυκράτην ἡμέρωσε, κεράσας τῇ τυραννίδι ἔρωτα Σμερδίς, καὶ Κλεοβέλης κόμην, καὶ αὐλὸς Βαθύλλης ῥ, καὶ ὠδὴν Ἰωνικὴν.

5. Τὰ δὲ τῶν ἀρχαιότερα εἰς τί χερὶ λέγειν; Ὀρφεὺς ἐκεῖνος ἦν μὲν Οἰάγης παῖς καὶ Καλλιόπης αὐ-

mines; huius praecipuum quoque opus est modulatione sua apte rempublicam temperare. Ita agrestes Boeotorum mores tibiae studium, tibiaeque aptatum Pindari carmen mitigavit; sic Tyrtaei numeri Spartanos, Argiuos Telefillae modi, Lesbios Alcaei cantus excitarunt; sic et Polycratem Samiis mitiorem reddidit Anacreon, eiusque tyrannidi Smerdiae amorem, Cleobuli comam, tibiasque Bathylli, et Ionicos immiscuit cantus.

6. Iam antiquiora his quid attinet dicere? Celeberrimus ille Orpheus Oeagri et Calliopes ipsius dicitur fuisse filius,

ἢ πολιτείας ἦθος κεράσαι] In voce prima putavi mendum esse Typothetarum: sed in hac editione continuatum video. scribendum vero, πολιτείας ἦθος κεράσαι τῷ μέτρῳ, vt XXIX, 2. ποῖόν τι πολιτείας ἦθος κατετήσατο τοῖς αὐτῷ θρέμμασιν; quod ἦθῃ πολιτικῶν vocat XXXVIII, 3. sic φιλοσοφίας ἦθος alibi: et λόγος ἦθος VII, I. ἦθος ψυχῆς, XIII. ad finem. M.

ὁ τὰ Τελεσίλλης μέλη,] Telefilla poëtria fuit Argiua, quae contra Cleomenem, Spartanorum regem, mulieres patrias armavit, eumque proelio superavit. Vide Plutarchum de Virt.

MAX. TYR. P. II.

Mulier. tom. II. p. 245. Polyae- num VIII. 33. Clement. Strom. IV. p. 618. et Suidam.

ῥ ἔρωτα Σμερδίς, καὶ Κλεοβέλης κόμην, καὶ αὐλὸς Βαθύλλης,] Legendum et distinguendum opinor: κεράσας τῇ τυραννίδι ἔρωτα, Σμερδίς καὶ Κλεοβέλης κόμην, καὶ κάλλος Βαθύλλης. de Smerdiae coma testimonium supra habemus ex Diss. XXV. ad fin. τῆς Σμερδίου κόμης. et ex Antipatro Sidonio *Antholog.* III, 25. p. 277.

ἢ Ἡ Κίονα Ἰσηγιῶς Σμερδίῳ πλόκαμον.

κάλλος vero pro αὐλῶς rescribo ex eodem loco Diss. XXV. καὶ τῆς

Ο

τῆς

τῆς, ἐγένετο δὲ ἐν Θράκῃ ἐν τῷ Παγγαίῳ ὄρει νέμον-
ται δὲ τῆτο Θρακῶν οἱ Ὀδρύσαι, ὄρειον γένος, λῆσαι,
καὶ ἄξιοι ἀλλ' εἶποντό γε Ὀδρύσαι ἐκόντες ἠγεμόνι
Ὀρφεΐ, καλῆ κηλόμενοι τῇ ᾠδῇ. Τῆτο ἄρα δρυὸς καὶ
μαινὰς ἐγένετο, ἄγειν εἰκαζόντων τὸ ἀγεννὲς τῶν
κηλόμενων τρόπῳ ἀψύχοις σώμασιν. Ἄλλος ἦν πέρε
Βοιωτῆαν κιθαριστῆς γενναῖος, ἔ λιθας, οἷον ὁ μῦθος Φη-

filius, qui in Thraciae monte Pangaeo natus putatur: hunc
Thracum populi incolunt, quos Odryfos dicunt, homines agre-
stes, latrocinii addicti, inhospitales: sola tamen cantus volupta-
te deliniti Orpheum, tanquam ducem, secuti sunt Odryfi. Hoc
erat videlicet quercus et fraxinos ducere; feritatem enim igno-
bilem eorum, quos hac capi voluptate videbant, inanimi con-
tulerunt corpori poetæ. Alius in Boeotia citharoedus erat
praestantissimus, cuius artem non saxa, ut fabula vult, seque-
bantur,

τῆς Βαθύλλης ὄρει. et ex Ana-
creontis Ode XXIX. quae tota
est de Bathylli pulchritudine. M.
Señtio 5.

q Ὀδρύσαι ἐκόντες] Vulgo ἐκόν-
τες Ὀδρύσαι. A Mll. est ordo
verborum.

r τῆτο ἄρα δρυὸς καὶ [μαινὰς]
ἐγένετο, ἄγειν εἰκαζόντων] Scali-
ger reponit: τῆτο ἄρα δρυὸς καὶ
[μελίας] ἐγένετο ἄγειν, εἰκαζόντων
etc. Equidem lego: τῆτο ἄρα
δρυὸς καὶ [πέτρας ἐλέγετο] ἄγειν,
εἰκαζόντων, etc. Quinctilianus In-
stit. Orat. I. 10. Quod rudes quo-
que et agrestes animos admira-
tione mulceret Orpheus, non
feras modo, sed saxa etiam syl-
vasque duxisse; posteritatis me-
moriam traditum est. Euripides
Iphig. in Aulide v. 1211.

Εἰ μὲν τὸν Ὀρφέως εἶχον, ὦ
πάτερ, λόγον.

Πείθειν ἐπάδυσ', ὡςδ' ὁμαρτεῖν
μοι [πέτρας.]

Adi sis et Orpheum Argon. v.
259. seq. 432. seq. Eusebius de
Laud. Constantini cap. XIV.
p. 760. Ὀρφέα μὲν δὴ μῦθος ἑλ-
ληνικὸς παντοῖα γένη θηρίων θέλ-
γειν τῇ ᾠδῇ, ἕξήμερον τε τῶν ἀγρίων
τῶν θυμῶν ἐν οργάνῳ πλήκτρῳ κρο-
μένων χορδῶν παραδίδωσι καὶ τῶν
Ἑλλήνων ἔδεται χορῶν, καὶ πισυέται
ἄψυχος λύρα τιθάσσειεν τῶν θήρας,
καὶ δὴ καὶ τὰ δένδρα τὰς φηγὰς
μεταβάλλειν (forte καὶ δὴ καὶ τὰ
δένδρα [μεταβαίνειν]) μεσηκῆ εἰ-
κοντα. Nam τὰς φηγὰς pro glof-
semate habeo. Vide Apollo-
nium Rhodium Argon. I. 28.
Dion Chrysostomus Orat. LIII.
p. 555. de Orpheo sic loquitur:
τὸ γὰρ [λίθας] τε καὶ φυτὰ καὶ
θηρία κηλεῖν καὶ ἄγειν, τί ἐστιν ἔτε-
ρον, ἢ τὸ βαρβάρως ἀνθρώπων —
ἕτως ἄρα χειρώσασθαι — πρὸς κι-
θάραν κηλόμενος; Apostolius qui-
dem Cent. XI. 10. pro prover-
bio venditat: Καὶ δρυὸς μαινὰς
ἐγένετο,

σι^s, προσαγόμενος τῇ τέχνῃ, (πῶς γὰρ ἂν γένοιτο ἐξ ᾧδῆς τείχος;) ἀλλ' ὑπὸ μέλει ἐμβατηρίῳ καὶ τακτικῶ συναγαγὼν εἰς Φάλαγγα τὸς Βοιωτῶν νέας τείχος ἄμαχον ταῖς Θήβαις περιέβαλεν. Οἷον τείχος καὶ Σπαρτιάταις ἐμηχανήσατο Λυκῆργος, ἐπιτάξας τοῖς νέοις αὐλὸν ἡγεμόνα ἐν ταῖς μάχαις· οἱ δὲ ἐπειθόντο, καὶ ἐπολέμην χορᾷ νόμῳ. Τῆτον ἔχων καὶ Θεμιστοκλῆς τὸν αὐλὸν εἰς τὰς ναῦς ἐνεβίβασε τὰς Ἀθήνας, ὅτε ὑπ' αὐλῶ οἱ μὲν ἤρεσσον, οἱ δὲ ἐμάχοντο, ἐνίκων δὲ ἄμφω. ξυν-

bantur, (quomodo enim cantu frui posset murus?) sed bellica militarique modulatione in acie Boeoticam iuventutem ordinabat, atque ita inexpugnabili muro Thebas cingebat. Qualem et apud Spartiatis suos excogitavit Lycurgus, qui tibiam pro dūce militari iuventuti in proeliis praeire voluit; illi pone sequebantur, et tripudiantes hostem inuadebant. Talis fuit et Themistoclis tibia, qua ipsas Athenas in naues deduxit; vbi ad tibiae modos remigabant alii, alii pugnabant, vtrique vincebant: huic

ἐγένετο, eumque sequitur Eras-
mus Adag. pag. 71. Sed homi-
nem Graecum deceptit corru-
ptus hicce Maximi locus; nec
enim alibi simile reperitur
adagium.

Ibid. δρῦς καὶ μαιῶς ἐγένετο,
ἀγειν εἰκαζόντων] Conieceram
ἐλέγετο ἀγειν. et ita Davisius.
Quid vero sit, quod lateat sub
voce μαιῶς, difficile puto con-
iectura assequi. Cl. Editor vult
πέτρας. ad sensum sine dubio
bene: ipsum vocabulum non
credo eum attigisse. M.

ς ἔ λίθας, οἷον δ μῦθος φησι,
προσαγόμενος] Reg. et Harleian.
[ἐδὲ] οἷον δ μῦθος φησι, προσαγό-
μενος. Lege: ἔ λίθας [ᾧδε], οἷον
δ μῦθος φησι, προσαγόμενος etc.
De Amphione loquitur, de quo,
praeter alios multos, videndus

Horatius lib. III. Od. XI. 1. et
Art. Poët. v. 394.

Ibid. ἔ λίθας, οἷον δ μῦθος φησι]
Codices: ἔ λίθας, ᾧδε οἷον δ μῦ-
θος φησι, etc. vnde Davisius:
ἔ λίθας ᾧδε, οἷον etc. Non opus.
verissima est Mss. lectio: non
lapides, neque istud, quod (vel
tale, quale) dicit fabula, arte
adducens: id est murum, vti ex
proxime sequentibus patet. λί-
θας pertinet ad praecedentem
Orphea; prout liquet ex Dis-
cretiua ἔδὲ. οἷον est τοῖστον, οἷον,
vt XXVIII, 6. ἄλλο δὲ ποθεῖ ἢ
ἐπικεικῆς ψυχῆ, καὶ ἔχ οἷον παρέχε-
σθε ὑμεῖς, id est, ἔ τοῖστον, οἷον. M.

τ οἱ δὲ ἐμάχοντο, ἐνίκων δὲ ἄμ-
φω] Distinguo: οἱ μὲν ἤρεσσον,
οἱ δὲ ἐμάχοντο. ἐνίκων δὲ ἄμφω.
ξυνοπήχων δὲ etc. ἄμφω sunt La-
cedaemonii et Athenienses, (non

ἐπήχεν δὲ καὶ αἱ θεαὶ τῷ χορῷ Ἐλευσινόθεν. Ἐκείθεν ἐπώκρια ἔστηκεν, ἐκείθεν τρόπαια Λακωνικά καὶ Ἀττικά, θαλάττια καὶ ἠπειρωτικά, μετ' ἐπιγραμμάτων καλῶν. Τῆτον τὸν χορὸν ἐνίκων μὲν Λακεδαιμόνιοι, ἐδίδασκε δὲ Λεωνίδης.

ζ'. Καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν, ἢ μουσικῆς περὶ ἀπομηκύνειν; ἀγαθὴ δὲ ἐν πολέμῳ παρασάτις^u, ἀγαθὴ δὲ ἐν πολιτείᾳ ξύνοικος, ἀγαθὴ δὲ καὶ παιδῶν τροφός. Ταχέια γὰρ τῶν αἰσθήσεων ἡ ἀκοή, καὶ ὀξέως ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὰ γνωσθέντα ἀναπέμπουσα, καὶ προσαναγκάζουσα συμφθέγγεσθαι καὶ συνορμαῖν τοῖς αὐτοῖς πάθεισιν^x. Ὅθεν ἄμωσοι ψυχὰ καὶ ἐκμελεῖς παντὶ τῷ ἡδέϊ φαινομένῳ ἐνδιδῶσαι ἔδαμῶς ἂν ποτε γένοιτο μέτοχοι

huic choro Eleusinae applaudebant deae. Hinc tot illa victoriarum monumenta; hinc Laconica Atticaque tropaea, mari terraque parata, cum inscriptionibus pulcherrimis erecta fuerunt. In hoc choro Lacedaemonii vincebant, hunc Leonides docebat.

7. Quid autem pluribus opus est, aut de musica ultra agimus? cum optima sit pacis administra, optima belli comes, optima reipublicae socia, optima puerorum nutrix. Omnium namque sensuum velocissimus auditus est, omnium celerrime, quae percepit, animae communicat, suisque eam conuenire ac consentire cogit affectionibus. Quo fit, ut animi vera a musica alieni, quique quamuis voluptatis pro ea amplectuntur speciem, nunquam

remiges et pugnatores) de quibus modo locutus fuerat. et inuit, ideo ambos vicisse, quia *zibiam* et Musicam proeliis adhibebant. M.

Sectio ζ'.

^u ἀγαθὴ δὲ ἐν πολέμῳ παρασάτις] Obuia erat probabilis coniectura, ἀγαθὴ ἢ δε ἐν πολέμῳ etc. Sed multo magis probabile, totum comma deesse, ad hunc vel similem sensum, [ἀγαθὴ μὲν

ἐν εἰρήνῃ ἐπισάτις,] ἀγαθὴ δὲ ἐν πολέμῳ παρασάτις. vide sect. 5. Si vero nihil desit, opinor ab auctore fuisse, ἀγαθὴ μὲν ἐν πολέμῳ παρασάτις. M.

^x τοῖς [αὐτοῖς] πάθεισιν.] Lingo τοῖς [αὐτῆς] πάθεισιν.

Ibid. τοῖς αὐτοῖς πάθεισιν.] Scribe, τοῖς αὐτῆς πάθεισιν, i. ἀκοῆς, suis adfectibus, quemadmodum ipsa adficitur. Et ita *Dauisus*. M.

γ [ὀνομα-

ὄρθῳ νόμῳ, μουσικὴν δὲ ὀνομάζουσι τὴν αὐτῶν ἡδονὴν γ
 δι' ὁμοιότητα ἔ τῷ τέλει, ἀλλὰ τῆς περὶ τὰ μέλη
 πραγματείας· οἷον εἴ τις καὶ ἰατρικὴν καλοῖ ζ τέχνην,
 ἀπεληλαμένην μὲν τῷ ὑγιεινῷ, περὶ δὲ αὐτὰ τὰ Φάρμα-
 κα ἐξεταζομένην. Οὕτως ἀμέλει καὶ γεωμετρίαν, τὸ
 γενναϊότατον Φιλοσοφίας μέρος, οἱ μὲν πολλοὶ Φαῦλοι,
 καὶ ἐπὶ τῷ Φαύλῳ τέλει, μέχρι τῷ περὶ τὴν χρεῖαν ἀναγ-
 καίς δοκῆντος προσίενται, διαμετρήσασαι γῆν, καὶ ἀναστῆ-
 σαι τειχίον, καὶ πᾶν, ὅσον εἰς χειρουργίαν αὐτῆς συντε-
 λεί^α, δοκιμάζοντες, πρόσω δὲ ἔχ ὀργῶντες. Ἡ δὲ ἔχ
 ἔτῳς ἔχει, πολλῶ γε καὶ δεῖ. Οὐ γὰρ ἂν ὠκείτο χεῖ-
 ρον ἢ γῆ, μὴ διαμετρεμένων αὐτὴν ἀκριβῶς πενήτων γε-
 ωργῶν. Ἀλλὰ τῷτο μὲν εἴη ἂν τι τῶν ἐν γεωμετρίας τὸ
 Φαυλότατον· τὸ δ' ἔργον αὐτῆς, ὥσπερ τι ὀξυωπές τῆς

nunquam rectae legis fiant participes; et tamen musicam di-
 cunt voluptatem eandem, non finis respectu, sed quod circa
 modulorum rationem utraque versetur: non aliter, quam si
 quis medicinam, non qua sanitatem curat, sed qua in remedio-
 rum contemplatione occupatur, artem vocare velit. Sic et
 geometriam, nobilissimam tamen philosophiae partem, plerique
 hominum non aliter, quam vilissimam artem, vilissimoque fine,
 quatenus necessarius eius usus videtur, admittunt; ut terram
 metiantur, murum attollant, quicquid denique mechanicis in ea
 artibus confert, nulla caeterorum ratione habita, usurpant.
 Cum tamen non iste eius sit usus: absit vero. Nec enim mi-
 nus terra habitabitur, nisi eam accurate pauperes aliquot distin-
 guant agricolae; sed haec vilissima tantum eius pars est.
 At vero, sicut remedia quaedam visum oculorum acuunt;
 ita

γ [ὀνομάζουσι] τὴν [αὐτῶν] ἡδο-
 νήν] Vulgo [ὀνομάζουσα] τὴν [αὐ-
 τῆν] ἡδονήν. Prius ex codice mo-
 nuerat Heinsius; posterius ex-
 hibent Reg. et Harl. nisi quod
 lenem spiritum pro aspero te-
 neant.

ζ ἰατρικὴν [καλοῖ] Sic Reg.

quod et Heinsio placuit. Vul-
 go καλεῖ.

α εἰς χειρουργίαν αὐτῆς συντε-
 λεί.] Lego, αὐτὴ συντελεῖ, scil.
 γεωμετρία. nisi forte hac con-
 structione verba sumenda sunt;
 πᾶν αὐτῆς, ὅσον συντελεῖ εἰς χειρουργίαν. M.

Ο 3

β ῥώμην

διανοίας Φάρμακον, ῥώμην αὐτῇ ἐκ ἀγεννῆ παρασκευάζει^b πρὸς τὴν θεαυ τῶν ὅλων· ἀθέατοι δὲ οἱ πολλοὶ τῆς χρείας ταύτης, καθάπερ εἴ τις ἠπειρώτης^c ἀνὴρ ναῦν ἰδὼν ἐν λιμένι, ἀγασθεὶς τῷ σοφίσματος ἔνδον τῇ νηὶ χροῖτο^d, πάντα κινῶν τὰ ὄργανα, τῷτο οἰόμενος εἶναι τέλος τῆς νεώς.

ἢ. Φαίη δ' ἀν, οἶμα, πρὸς αὐτὸν ἢ Ἀθηναῖ, ἢ εὐρέτις τῷ ἔργῳ^e τῷτῃ· Ὁρᾶς πέλαγος πλατὺ καὶ ἄπειρον, κεχυμένον^f ὑπὲρ τῆς γῆς^g, συνάπτον αὐτῆς τὰ

ita proprium illius opus est vim quandam eximiam ad totius uniuersi contemplationem intellectui nostro suppeditare: quem quidem usum eius pauci oppido viderunt unquam; non aliter, quam si mediterraneus homo, nauem forte fortuna aliquam in portu videat, miratusque hoc inuentum interiores nauis partes versare incipiat, nec alium eius usum esse arbitretur.

8. Huic, credo, homini ipsa operis inuentrix Minerva responderet: Videtne mare illud latum, immensum, diffusumque supra terram, quod illius fines coniungit; de quibus

^b ῥώμην αὐτῇ ἐκ ἀγεννῆ [παρασκευάζει] Lege παρασκευάζειν, prout ipsa constructio flagitat.

Ibid. παρασκευάζει] Repone παρασκευάζειν: pendet enim a praecedentibus, τὸ δ' ἔργον αὐτῆς (ἔστι) παρασκευάζειν ῥώμην. Sic etiam Cl. Editor. M.

^c καθάπερ [εἴ τις] ἠπειρώτης] Vulgo καθάπερ ἠπειρώτης. Sed Heinsius ex Mf. Regio voces eas addi voluit, eisdemque nos in Harleian. reperimus.

^d ἔνδον τῇ νηὶ χροῖτο,] Ἐνδον est *intra portum*: quod mox plenius exprimitur, ἔνδον ἐν τῷ λιμένι, cui statim opponitur ἔξω τῷ λιμένος. Aliud igitur agebat Vir summus, cum vertebat ἔνδον *interiores nauis partes*. M.

Section 4.

^e ἢ εὐρέτις τῷ ἔργῳ] *Argo prima omnium nauis* dicitur Amm. Marcellino XXII. 8. Ac, ut ait Claudianus Bell. Getico v. 15.

Secundis

Argois irabibus iactant suffasse Mineruam.

Tertullianus de Spectac. c. VIII. *Minerua primam molita sit nauem.* Vide Phaedrum lib. IV. Fab. VI, 9. et Aristidem Orat. in Mineruam tom. I. pagg. 23, 26.

^f Ὁρᾶς πέλαγος πλατὺ καὶ ἄπειρον, κεχυμένον ὑπὲρ τῆς γῆς.] Vulgo Ὁρᾶς [τὸ] πέλαγος πλατὺ καὶ ἄπειρον, [καὶ] κεχυμένον ὑπὲρ τῆς γῆς. Nos a Mf. statum.

^g κεχυμένον ὑπὲρ τῆς γῆς.] Scio, quid dici possit de maris *altitu-*

τέρματα, ὧν πρόσθεν εἰδὲ ἀκοήν^h εἶχες τεⁱ, εἰδὲ ἐλπί-
δα τῆς θεᾶς; Ἐκάστῳ δὲ εἷς ἦν τόπος γνώριμος, ὥσπερ
οἱ Φωλεοὶ τοῖς ἐρπετοῖς. Φιλία δὲ, καὶ ἐπιμιξία, καὶ
κοινωνία, καὶ ἀμοιβή τῆς παρ' ἐκάστοις εὐπορίας^k, ἐκ-
ποδῶν ἦν, ἕως ὑμῖν τὸ σόφισμα τῆτο ἐμηχανησάμην
τὴν ναῦν. Τῆτό γε τὸ ὄχημα ἀράμενον, ὄρνιθος δίκην,
διαπῆσεται πανταχῶ. εἰ δὲ ἀπίστευσι, πείρα μάθε
τῆτο. Καὶ περὶ γεωμετρίας λέγει τις θεῶν, ἢ ἐκεῖνη
ἢ θεὸς ἢ Ἀθηνᾶ λέγει^l. Ἐκεῖσε βλέψον. Ὁρᾶς τῆτι

bus antehac ne fando quidem audisti, quos ne visurum quidem
te sperabas? Haecenus enim unum tantum singuli cognitum
habuistis locum, sicut lustrum suum reptilia: amicitia enim,
commercium, rerumque, quibus singuli abundant loci, inter se com-
mutatio, vix nomine tenus nota erant; donec hoc inuentum exco-
gitavi vobis, quod vocamus nauem. Hoc namque vehiculum, auis
instar, velociter sublatum quocumque volabit: si dubitas, re ipsa
experire. Eodem modo et de geometria, siue Minerua, siue alia ali-
qua dea, hunc in modum dicat: Agedum, sursum specta. Videtne
illud,

aliquidine supra terram. mihi
tamen Maximus videtur scripsis-
se περὶ τὴν γῆν, circa terram:
quod dilatat et illustrat verbis
sequentibus, συνάπτων αὐτῆς τὰ
τέρματα. sic infra: ἐληλαμένον πε-
ρὶ γῆν ἐν κύκλῳ. et Diff. XLI, I.
de Oceano: εἴτε τις ἐστὶ ποταμῶ
φύσις περὶ πᾶσαν γῆν εἰλημένον. M.
h ὧν [πρόσθεν] εἰδὲ ἀκοήν] Sic
optime Reg. vulgo ὧν [πρώτον]
εἰδὲ ἀκοήν etc.

i εἶχες τε,] Leg. εἶχες γε. Schot-
tus quidem reponit εἶχετε, sed
praecedat ὄρᾶς, quod singulare.

Ibid. ὧν πρώτον εἰδὲ ἀκοήν εἶ-
χες τε,] Conieceram, ὧν πρότε-
ρον, sed Reg. habet ὧν πρόσθεν.
et ita edidit Cl. Vir: qui pro τε
mauult γε. M.

k τῆς παρ' [ἐκάστοις] εὐπορίας,]

Vulgo τῆς παρ' [ἐκάστης] εὐπορίας.
Recepi lectionem, quam Reg.
et Harleian. obtulerunt, eaque
manifesto vera.

Ibid. τῆς παρ' ἐκάστης εὐπορίας,]
Lege, παρ' ἐκάστοις, apud singu-
los. Et ita Codices. Restitue
similiter deprauatum locum ad
finem Diff. VIII. p. 91. τὰ παρ'
ἡμῶν καλὰ, etc. scribe, παρ' ἡμῶν,
quae nos pulchra ducimus. M.

l Καὶ περὶ γεωμετρίας [λέγει]
τις θεῶν, ἢ ἐκεῖνη ἢ θεὸς ἢ Ἀθηνᾶ
λέγει. Ἐκεῖσε [βλέψον.] Sic ad
amissum Mss. Vulgo καὶ περὶ
γεωμετρίας [λεγέτω] τις θεῶν, ἢ
ἐκεῖνη ἢ θεὸς ἢ Ἀθηνᾶ, [λέγει] ἐκεῖ-
σε [βλέψμι.] Illic antepenulti-
mam vocem delet Heinsius.
Tandem, quia λέγει bis erat in
Mss. legit: καὶ περὶ γεωμετρίας λέ-
γει

τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς θεάμα, τὸ καλὸν, τὸ ποικίλον, ἐλη-
λαμένον περὶ γῆν ἐν κύκλῳ, καὶ περὶ αὐτὴν ἐλιττόμενον,
μετὸν ἄστρον, ἥλιον φέρον, σελήνην ἔχον; Τῆτο ὁ, τι
μὲν ἐστὶν ἐκ οἴσθα, δοκεῖς δὲ ὄραν καὶ εἰδέναι ^m. Ἄλλ'
ἐγὼ σε, ὦ ἄστρος, ἀνάξω κείσε ἠπειρώτην ὄντα, ὄχημά
σοι πηξαμένη κῆφον, παραδῶσα γεωμετρίαν, ἥ σε τὰ
μὲν πρῶτα ἔνδον ἐν τῷ λιμένι ὀχήσει, ἐδίξασα ἀνέχε-
σθαι τῆς πορείας, καὶ μὴ ἰλιγγιάν πρὸς τὸ πέλαγος,
μηδὲ ἀποδειλιάν πρὸς τὸ πέλαγος ⁿ. ἔπειτα ἀγαγῶσα

illud, quod capiti nostro imminet, spectaculum; illud tam pul-
chrum, tam varium, quod terram circuit, terram circumvoluitur;
quod astris vndique cinctum, quod solem, lunamque gerit?
Illud quid sit ignoras, etsi te scire existimas. Ego vero, mi
homo, cum in continenti vixeris hactenus, eo te deducam.
Vehiculum enim tibi fabricabo leuissimum, cum quo te geome-
triae tradam; quae primum in ipso portu te circumuehet, ut
paulatim itineri affuescas, nec ad subitum maris conspectum
nauseas, aut tempestatem metuas: vnde postea, relicto portu,
in

γει τις θεῶν ἐκείσε [βλέψαι,] ex-
punctis reliquis. Sed huiusmo-
di tentamina περίεργα sunt et
hypercritica.

Ibid. λέγει τις θεῶν, — ἡ Ἀθη-
να λέγει.] Prius erat, λέγεται τις
θεῶν, vnde reposueram, ἡ Ἀθη-
να λέγεται, sed Mss. retinent λέ-
γει vtroque loco; mendose, nisi
fallor, pro λέγοι: ita ut parti-
cula ἄν vel desit vel subintelli-
gi debeat: ut initio sect. φαίη
δ' ἄν, οἴμοι, πρὸς αὐτὸν ἡ Ἀθήνα.
haec enim istis respondent.
Deinde distinguit: Ἐκείσε βλέψον
ἔρας τυτὶ etc. M.

^m δοκεῖς δὲ ὄραν καὶ εἰδέναι.]
Lego, ποθεῖς δὲ διοράν καὶ εἰδέναι.
Videsne, inquit, spectaculum istud
pulchrum, quod capiti tuo im-

pendet? illud quid sit ignoras,
sed cupis penitus cognoscere
et intelligere. age igitur, ego
te, animal terrestre, illuc euebam
etc. διοράν est perspicere: vt XVI,
9. ἐλευθέρα (ἡ ψυχὴ) νόσων, ἐλευ-
θέρα συμφορῶν, τότε διορά καὶ
λογίζετο τὰ κληθῆν αὐτά. et ita ali-
bi. syllaba δι omittabatur pro-
pter praecedens δὲ. Vulgata
lectio non conuenit cum prae-
cedentibus, neque cum iis,
quae sequuntur, neque cum
Veritate et Ratione. M.

ⁿ μὴ ἰλιγγιάν πρὸς τὸ πέλαγος,
μηδὲ ἀποδειλιάν [πρὸς τὸ πέλαγος.]
Vulgo desunt tres vltimae vo-
ces. Eas tamen inculcant Reg.
et Harl. nec Maximus ab eiul-
modi repetitionibus abhorret.

ο ἀνάξει,

ἔξω τῷ λιμένος, εἰς καθαρὸν καὶ εὐδρομον τὸ τῶν ὄντων
πέλαγος ἀνάξει, κείσε °,

᾿Οθι τ' ἦς ἠριγενείης ρ

Οἰκία καὶ χοροὶ εἰσι, καὶ ἀντολαὶ ἠελίοιο,
καὶ σελήνης αὐγαί, καὶ τῶν ἄλλων ἀκηράτων σαμάτων.
Ἔως δὲ ἀβέατος τέτων εἶ, μένεις εὐδαιμονίας ἀμέτοχος,
ἄμοιρος ρ.

in purum illud peruiumque totius vniuersi te deductura est
mare; donec perueneris,

Matutae ubi limina pulchra,

Et choreae, et domus, et surgentis lumina Phoebi,
et lunae splendor, aliorumque purissimorum illorum corporum.
Quamdiu vero haec nondum vidisti, verae beatitudinis immunis
es experisque.

Λ Ο Γ Ο Σ Δ Η'.

Εἰ γένοιτό τις θεία μοῖρα ἀγαθός.

Ομηρος μὲν πρὸς τὸν Τηλέμαχον διαλεγόμενος ἐν
προσώπῳ Νέστορος, ἔτωσιν περὶ αὐτῷ λέγει

Οὐ γὰρ οἶω

Οὐ σε θεῶν ἄεκητι γενέσθαι τε τραφόμεν τε.

DISSERT. XXXVIII. vulgo XXII.

An aliquis diuinitus bonus fiat.

Homerus sub persona Nestoris alibi cum Telemacho differit,
vbi haec de eo:

Non ego namque

Te reor inuitis natum aut adolescere Diuis.

Idem

ο ἀνάξει, [κείσε] Vulgo ἀνάξει,
καὶ κείσε. Cum nobis vero fa-
ciunt Reg. et Harleian.

ρ ᾿Οθι τ' ἦς [ἠριγενείης] Vul-
go ἠριγενείας. At vterque codex
ἠριγενείης, et sic Homerus ipse
Odyss. M. 3.

ρ ἀμέτοχος, ἄμοιρος.] Vulgo
[ρη] ἄμοιρος. Illam vero con-
iunctionem nesciunt Reg. et
Harleian.

DISSERT. XXXVIII.

Sectio 4.

α οὐ γὰρ οἶω ἔ σε θεῶν] Vul-
go